

رابطه‌ی بیماری‌ها با زمینه‌ی هیپنوتیزم‌پذیری آن‌ها

میزان «هیپنوتیزم‌پذیری» افراد جامعه هر چند مانند وزن و اندازه‌ی قد آنان متفاوت است، ولی تا حدود زیادی در هر فرد در تمام عمر، ثابت است و اگر تغییر زیادی در وضعیت سلامتی جسمی و روانی فرد پدید نیاید، پس از ۱۰ یا ۲۰ سال هم تغییر زیادی در اندازه‌ی «هیپنوتیزم‌پذیری» افراد جامعه دیده نمی‌شود.

اگر میزان «هیپنوتیزم‌پذیری» ۱۰ درصد از افراد جامعه را بسیار زیاد و ۱۰ درصد از افراد جامعه را بسیار کم و ۸۰ درصد بقیه را عادی تلقی کنیم، در این ۱۰ درصد‌های با هیپنوتیزم‌پذیری بسیار زیاد یا بسیار کم، برخی بیماری‌ها در مقایسه با بیش‌تر افراد جامعه، شیوع و وفور متفاوتی دارد که اینک به شرح آن‌ها می‌پردازیم:

برخی مشکل‌های افراد با هیپنوتیزم‌پذیری بسیار زیاد

هرچند افراد دارای هیپنوتیزم‌پذیری بسیار زیاد، به‌طور معمول، افراد سالمی هستند ولی در مقایسه با افراد دیگر جامعه، شیوع و وفور این بیماری‌ها در آنان بیش‌تر است:

● در خانم‌ها، استفراغ‌های شدید زمان بارداری.

● بیماری پراشتهایی روانی یا جوع.

در این افراد، یک تمایل دوره‌ای و متناوب به مصرف مقدار زیادی غذا در مدتی کم پیدا می‌شود که حالتی کنترل‌نشده، وسواس‌گونه و سریع است و ممکن است به‌دنبال آن، دل‌درد، تهوع، استفراغ و احساس افسردگی و بی‌زاری نسبت به این رفتار پدید آید.

● شدت اضطراب و استرس این افراد پس از حادثه‌های ناگوار

افراد که دارای هیپنوتیزم‌پذیری یا تلقین‌پذیری بسیار زیادی هستند، در شرایط و وقایع بسیار شدید زندگی مانند تصادف اتومبیل، سانحه‌های طبیعی مانند زلزله، سیل و جنگ نسبت به دیگران، عکس‌العمل‌های روانی شدیدتری را نشان داده و در مقابل با تلقین یا هیپنوتیزم، خیلی زودتر و بهتر از دیگران، درمان می‌شوند.

● انواع بی‌خوابی‌ها

این حالت به علت تأثیرپذیری بیش‌تر آنان در مقابل برخی شرایط، ممکن است در شروع خواب و یا ادامه‌ی خواب آنان مشکل ایجاد شود و در نتیجه، روز بعد از بی‌خوابی، عملکرد شغلی و یا اجتماعی آنان کاهش یابد.

● کابوس‌های شبانه

● دردهای مزمن مفصلی یا غیرمفصلی مزمن

احتمال دارد در بسیاری از موارد، این ناراحتی‌ها را به‌صورت الگو برداری از دیگران یا تفکرهایی پیدا کرده باشند که خود را بیمار تصور کرده و با قدرت تجسم زیاد، این بیماری‌های خیالی را طولانی کرده و یا بر شدت آن‌ها افزوده باشند.

● شکل شدیدتری از کهیر، خارش پوستی و برخی بیماری‌های پوستی

در زندگی جنینی، سلسله اعصاب از یک شیار پوستی پدید می‌آید و در نتیجه، ارتباط پوست با حالت‌های روانی، بسیار زیاد است (قرمز شدن پوست با خجالت، سفیدی و رنگ‌پریدگی بر اثر ترس، دانه‌های عرق به علت خجالت یا شرم و...) بنابراین، از آن‌جا که استرس و عامل‌های هیجانی در این افراد، بیش‌تر اثر می‌کند، پیدایش گروهی از بیماری‌های پوستی نیز در این افراد بیش‌تر است و در مقابل، زودتر و بهتر با «هیپنوتیزم‌درمانی» ناراحتی آنان برطرف می‌شود.

● ابتلا به سردردهای میگرنی شدیدتر.

● اختلال‌های تبدیلی یا روانی - تنی

ناراحتی‌ها و مشکل‌های روانی مداوم، به‌صورت بیماری‌ها و دردهای جسمی بروز می‌کنند. از آن‌جا که این بیماران از اساس روانی بیماری‌های‌شان آگاهی ندارند و حتی اگر به آنان گفته شود، باور نمی‌کنند، بنابراین، قادر به پیشگیری و درمان آن‌ها هم نمی‌شوند.

● اختلال‌های تجزیه‌ای یا گسستگی در ذهن

تغییرهایی هستند که به‌طور ناگهانی در کارهایی که به‌طور معمول منظم و منسجم هستند مانند هوشیاری، هویت، رفتار حرکتی و... پدید می‌آیند و یکی از انواع شگفت‌ان، افراد چندشخصیتی هستند.

● ترس‌های مرضی یا فوبی‌ها

به‌علت تلقین‌پذیری شدید و سرعت و شدت قبول حرف دیگران، آنان به‌سادگی به انبوهی از ترس‌های غیرواقعی، غیرمنطقی و گاه خنده‌آور، دچار می‌شوند.

برخی از مشکل‌های افراد با هیپنوتیزم‌پذیری بسیار کم

هرچند تعداد زیادی از افرادی که هیپنوتیزم‌پذیری کمی دارند، در شرایط تندرستی جسمی و روانی دیده می‌شوند، ولی با این وجود، برخی بیماری‌ها در آنان بیش‌تر دیده می‌شود:

● اختلال‌های وسواسی اجباری

این بیماری رایج، یک رویداد ذهنی مزاحم و تکرار‌شونده است که می‌تواند به‌صورت یک فکر، یک احساس یا یک عقیده درآید. شیوع در زنان و مردان، مشابه و میانگین هوشی این افراد از میانگین افراد اجتماع، بیش‌تر است.

● آسیب‌پذیری بیش‌تر در مقابل بیماری‌ها

این افراد، تمایل کافی و حساسیت لازم به نشانه‌های بیماری‌ها را با شک و تردید، نادیده یا بی‌اهمیت تصور کرده و در نتیجه، با تصمیم دیررس در مراجعه به پزشک، در معرض مواجهه با شکل‌های پیشرفته‌ی بیماری‌ها از جمله بیماری‌های قلبی، سرطان‌ها و... قرار می‌گیرند.

● افرادی انعطاف‌ناپذیر و غیرقابل تغییر

در این افراد، مجموعه‌ای از صفت‌های خوب و بد با هم دیده می‌شوند مانند افراد منطقی‌گرا، سخت‌گیر، شکاک، بدبین و غیرقابل انعطاف و حتی در فکرها و باورهای نادرست خویش، ثابت و غیرقابل تغییر هستند.

این افراد در مقابل روش‌های مرسوم «هیپنوتیزم‌درمانی» مقاوم هستند، شاید به‌علت روحیه‌ی بدبینی و شکاک، فکر می‌کنند در شرایط خلسه، رازهایی را که در ذهن دارند، فاش می‌کنند و یا براساس بدبینی و براساس یک باور اشتباه دیگر، می‌ترسند که از خواب هیپنوتیزمی بیدار نشوند و یا به‌جای این که هیپنوتیزم‌پذیری را یک استعداد و قدرت ذهنی تلقی کنند، مقاومت ناخودآگاهانه در برابر هیپنوتیزم شدن را نوعی قدرت و مایه‌ی افتخار تلقی می‌کنند.

این افراد در برابر تکنیک‌های الکترونیکی که به کمک هیپنوتیزم آمده‌اند از جمله استفاده از محرک‌های پرفرکانس صوتی و نوری، بهتر جواب می‌دهند و با روحیه‌ی منطقی‌گرا و سخت‌گیر خویش، از یک روش درمانی مشابه با هیپنوتیزم به نام «بیوفیدبک» بهره‌ی بیش‌تری خواهند برد.

دکتر سیدرضا جمالیان
هیپنوتیزم درمان‌گر